№ 210 სულხანობისა 30, სამშაბათი 1886 სულხანობისა 30 სამშაბათი № 210

ივერია

1877—1886 წელიწადი — სამოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი — 1877—1886 წელიწადი

ბაზეთი ლირს

თვე	ფან.	ბ.	თვე	ფან.	ბ.
12	10 —	6	6	—	6
11	9 50	5	5	5	50
10	7 75	4	4	4	75
9	8 —	3	3	3	50
8	7 25	2	2	2	75
7	6 50	1	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაურა.

გაზეთის დასაბეჭდად და ტელეფონებისა-თვის დასაბეჭდავად ფოსტა: „ივერიის“ რედაქციასა, ანაკლიაზედ, სახლი № 9, ბეგოროვის ხიდაზედ, ტელეფონსა ტარიანოვიანის ნაგებობაზედ.

ფული გამოგზავნილია: ნეფელაძისა ბატონი ორა. ვა.

1877—1886 წელიწადი

გაზეთი „ივერია“ ქალის ოქტომბრიდამ წლის დასაწყისამდე ღირს 3 ფ. 50 კ.

ტფილისი, 29 სექტემბერი.

იგი პრობლემა საკვლევი მართველობის განკარგებისა, რომელისაგანაც ჩვენ ამას წინად მოგიოანესო ზოგიერთი უფრო მეტად შესანიშნავი ეწოდა, დაწერილია მარტო ამიერ კავკასიის სამაჯმადილნო გუბერნიებისათვის. თუმცა ესეი, მაგრამ ჩვენ უსვე ვიუშუო ჩვენს მეითხველებს, რომ იგი პრობეკტი გადაუყენა აბურს უსადელეს მთავრობას აბური საკუბერნიო მართველობისათვის, რათა გუბერნატორის თავ-ჯაფლამართველობი შედგენილმა კმბინიამ განიხილა,—რომელსედაც მისაფენი და გამოსადგები არიან ტფილისის გუბერნიისათვის იგი არსებინონ ცალკილებანი, რაიც ამ პრობეკტში სამჯამდილნო გუბერნიებისათვის საკრნოდგა დაუსხვაა.

ჩვენ წინა წერილებში ვსთქვეთ, რომ ამ პრობეკტში ერთი ახალი წესია დადგენილი საკვლევი მართველობის ზედამბეჭედველობისათვის და ეს წესი ახალია, რადგანაც ზედამბეჭედველობა ჯდეს აქამამდეც ეშკემბეჭედარებენდა მარტო გუბერნატორს და გალეთია საქმითა საკუბერნიო გამგეობას (губернское по крестьянскимъ дѣламъ присутствіе). ჯდეს პრობეკტში ამ ზედამბეჭედველობას ორს ინსტანციას ანუ ეტაპსა ეწოდისთვის ეკანელია მართველობის ამბრზრა ზედამბეჭედველობის სამბრზრა ზედამბეჭედველობა“ და მეორისა-თვის — „საგუბერნიო მთხელეობა“.

სამბრზრა ზედამბეჭედველობა შეადგება მაზრის უფროსისა და მომრჩეველ შუა-�ცესაგან (мировой посредникъ), რომელნიც თანასეორნად მოგალელნი არიან თვალი ეჭერნოთ და ადეკნონ საკვლნო მართველობის საქმეთა მეინარეობებს და ზოგიერთის შემთხვევაში მოიჩენოთ მესამე წევრად თანაშეჯერ მაზრის უფროსისა და კოლეეგიურად განინილნონ საქმე. იგი შემთხვევანი ჩამოთვალილნი არიან პრობეკტის 131 პუნქტში. ჩვენ ამ ადამდ ამ შემთხვევათა ჩამოთვალეს არ გამოგიუგეგიბთ, მხოლოდ აღვნიშნავთ, რომ სხვათა მორის ამ პუნქტში მოხსენებულითა სათვის სასამართლოს განარნენებს ხელ-ახლად განხილვეა, თუ სარგიანრი შემოტანილი. ერთობ მოეკანონ მოქმედებენისა ამ ზედამბეჭედველობისს ასე აქეს შემთხზული ინსტრუკციის 31 პუნქტითა.

„სიგელები მთავარკეფლობის სამბრზრა ზედამბეჭედველობამ ანუ დრამ ან უნდა მოიშიროს თავლიდან, რომ უმთავრესი მოგალელობა მისი ინბრზა, ანუ ჩვენდრონი ცნობენენ ფეხი მოაკოდენინის განინს, განკანარნის და განკანაზეგრნის ახალ ფი ინარნენელთა ანბანსა, ბუსსნანის და ანუკონ ტეხ, სად ოთეკრან ამოიშეკალ ანბანი, ანბანის დარლეკეკ და ეერთის ეოოკეკ ანუ ანარნენელ და მთავრობის სიგელები მარ თეკალსა.“

ეკვალეფერი ეს, ვსთქვათ, ძალიან კარგია, მხოლოდდა ეს უნდა ვეკითხოთ: ვინ უნდა ფფასრულოს ეოოკეკალეკ ეს? პრობეკტი ამბობს ამ-ზრის უფროსსა, მომრჩეველსა შეადგენს და მაზრის უფროსისს თანა-შეეშეკ. ჯერ ერთი ესა, რომ ჩვენ მოიფალ ქვეკანაზედ არ ვიცით ისეთი კოალეეიერი სასამართლო, რომ ერთი ეკეკ ნელ-ქვეეთობისს წესით ისე მარდალნონ დაბაი არა ეოოფილა-რა. ჩვენი უმეფლეერება ოოო

ბია, ეს იგი, მეოცდენი ალმასაღლეთ ქვეყნების ენისა და ფრენლობისა. ამ ენიგმაზედ განიხილეგენ ზოგიერთნი ისეთის საგნებსაც, რომელიც რუსეთის მეცნიერებმა გამოიკვლიეს. მაგალითად, ს. პეტერბურგის უნიგერსიტეტის პროფეს[illegible]ა დიდი ინსტიტუტ ჩუნტოვენა ერეკ[illegible] ბანაზეულ ოორ თვისი ენა ფრანდ. ერთი „პონდოს ერეზე, ანე სიალმ ინუოს ქართულის. ქორონინ-ერნინ წულთა ალიოანეგი და ფეოოოკ-მეკრე ანიაი რა ადგილებსმედ მოსახლეანდენ ძველად ქართველებია, ხოლო რომ მოსახლეანდენ მკრე ანიაიში ძველად ქართველები, ამას ამტკიცებს იქურის წულებისა, მიეგბისა და ადგილების ქართული სახელწოდებანი.

*** ქართველთან გეწერენ, რომ სოფ. სალოლაშენში, რომელსაც ოორიოდ-სამოოდე სხვა სოფელიც ამ-ლოდე ჯერეს, ამ ზენენენ ტკბილეანის გვეიდენ სასკოლო სახლსაო. სოფელის საზოგადოებას ენანნაზეა ავეს, რომ ამ ეკეთ მემამეულთა დამმარებით ამ სოფელში პირველ-დაწყებითი სკოლა დაარსოსო.

*** ადეკ რეა დღეკ, რაკ ქართველში, გოლის მაზრაში განეუწყებელი რიფილები დასდოკ; ამას ზედ ეკიე წეფმეენი მოაკეკ; ამ თთეის 27-სა მოლოდ ზემოთთოოკ დამაალი მოეენ; მაგ.: გორის-ჯერანა, გორიოდმ სამს ეერსნენ, ახალ-ბალეკანა, ფანეფოოსა მეეკერსსეეენ, ერიდეენსა და სხ, სრულიადდ ამოაკეკო ეენანენი, ხილეენ, ნაგეკიანენი სიმინენენ. ზაზაალი დიდია, გამოკეკლეკო, საქმეენ ნამდეეკ ეკიეენ ამშობენ, რომ ჩეკეეულს ქართოოს მილლოოინნ მანეეთს ზარალი მოეეედოოკ. გაზეთადეეზულიკ კარ არის: მილლიონინსა თუ არა, ნამეკარ მილლიონინსა-კი ნამდეკეოდ იქენეა ზეოეეენდეკ ზარალოოკ.

*** ამ დღეეეზმა ჩეენ ენანეთ მეცენიერის **ნიეტეანის** სურათი, ფახტაკეკი ეარანდნეკმოდ და ტუმნი გორის სამსახეკეულეეკოოს სეეენენოოს მოსაწეკეოოს ეეეენი ეეენეკეკინანსაკენ. სურათი დიდი, გადმოოეკია მეკრე ფოტოგრაფეულ სურათთაგან. ეკეეოეკს გადმოოეკას ალმასი ეკეი ინატეზეს. ჩეენ ენანეთ სეეენთეეკეკ, მისგანეკ ეკეეენ ნინი ენეკ, ეკეთკეკ, ეკეეენ ეკეეენ ეკეეენ

არის ხოლმე საფეი. მზოლოდ წელს ნაგვიანები სინინდები ჩასხდნენ რთველმა: მარეცელი ენრეგმ მოსთოვანა.

ამ თოვის 21, 22 და 23-ს ზეფიზედ, ყოველ ღამეს რთველსა სდებდა. საშინლად დაიბარაცა ენრეგები, ბალეულთანა, ხილი. უამინდობისმა გამო ჯერ ყურძენი რიგიანად შემოსული არ იყო და რთველმა სულ ბოლო მოუღო; ისეთი ძლიერი რთველი იყო, რომ ზოგან სამამდელად ადარ გამოდგება ვაზოო, მაგ. ცხინვალის ხეობაზე ეაზის რაც ძალიან დაიზიანა. ეგზს ფოთალი დასცეკნდა; მეკიბე ეურძენი მოსმარა და რადგანაც ნაკლე რა დაიზიარ, მტეკნარი სკეკიეკ. სოფლის ხალხს მწუხარებას საზღვარი აღარა აქვს: ბევრი სოფელი დარჩება მთლად ეაეეინოსგან ენრეგსეს ძალ ესხა, და რაკი ეურძენ მოსავალი მა ფულადაკა, ლეინის ინეი ჭეკონდათ, მაგრამ სიხარაკი მწუხარებად შეიცვალთა. ტაეეოკ ან ამბობს პოეტი:

„მაშინ ისარკეს შეიდნეკი,
თფეკს მოისთფილს მეკეკენსა.“

რთველმა სრულთაგა ამოადგინ ნაგეიანები, საშემოდგომო ბალეულთა: კიტრი, ეეეოოკი ლიმონი, ბალერიანები, ეეჩეკი, ეშეანილი. ხილიე არ იყო ჯერ შემოსული, მაგრამ ისეს ბეჩე რიგად ეერას უშეიეეს ბოლმე რთველი.

ყველე ამას დაუმატეთ საკონლოს ეჩინი ბეეეს ეეეთეეე

დეპეშა

27 სექტემბერს

ᲥᲘᲠᲙᲣᲚᲘ. ᲒᲣᲜᲘᲡ ᲠᲣᲛᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲓᲐᲒᲠᲔᲑᲐ ᲝᲛᲘ. ᲩᲐᲭᲠᲘᲡ ᲡᲢᲠᲐᲢᲔᲒᲘᲐᲜᲘᲡ ᲓᲔᲓᲐᲥᲐᲠᲗᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲘᲠᲘᲡᲐᲒᲜᲘᲗ ᲨᲔᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲐᲨᲘ. ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲓᲐ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲐᲨᲘ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲓᲐ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲐᲨᲘ, ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲓᲐ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲐᲨᲘ, ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲓᲐ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲐᲨᲘ?—ᲔᲠᲗᲘ ᲛᲔᲠᲔ ᲛᲔᲠᲔ ᲛᲔᲠᲔ